

Слово від редакції

DOI 10.33287/11201

ПІДГОТОВКА ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ

TRAINING OF DOCTORS OF PHILOSOPHY IN THE CONDITIONS OF THE MODERN EDUCATIONAL PARADIGM

Юрій Оніщик

Доктор юридичних наук, завідувач кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Академії праці, соціальних відносин і туризму, редактор тематичного випуску “Вісника Академії праці, соціальних відносин і туризму”

Yuriy Onischyk

Doctor in Law, Head of Constitutional, Administrative and Financial Law Department, Academy of Labour, Social Relations and Tourism, Editor of the special issue, Journal of the Academy of Labour, Social Relations and Tourism

 orcid.org/0000-0003-3355-3392

 onischyk.yv@socosvita.kiev.ua

Доктор філософії - це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра [1]. Підготовка здобувачів вищої освіти на освітньо-науковому рівні сучасної вищої освіти в Україні здійснюється з осені 2016 року. Запровадження ступеня доктора філософії на зміну системі підготовки кандидатів наук зумовлено інтегруванням вітчизняного освітнянського законодавства до вимог Європейського освітнього та наукового простору, підвищенням якості освіти та вдосконаленням рівня кваліфікації конкурентоспроможного науковця. В умовах докорінного перегляду правових засад процедури підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів перед закладами вищої освіти та науковими установами постала проблема розробки відповідних освітньо-наукових програм та навчальних планів за відсутності стандартів підготовки докторів філософії й паспортів спеціальностей.

В Академії праці, соціальних відносин і туризму формування програм підготовки докторів філософії відбувалося за трьома спеціальностями: 081 «Право», 051 «Економіка», 231 «Соціальна робота». Кожна освітньо-наукова програма відповідної спеціальності передбачає такі елементи як мета, вимоги до відбору здобувачів для навчання за програмою, характеристика програми, працевлаштування та продовження освіти, стиль та методика навчання, програмні компетентності та програмні результати навчання. Програми підготовки докторів філософії складаються з освітньої та наукової складових. Освітня складова ґрунтується на навчальному плані програми підготовки: обов'язкові навчальні дисципліни, які формують загальні компетентності; фахові навчальні дисципліни, які формують спеціальні компетентності; асистентська (педагогічна) практика. Наукова складова охоплює написання дисертації, публікацію наукових статей, апробацію результатів дисертації, за потреби - наукове стажування, щосеместрове звітування стосовно стану підготовки дисертації, щорічну атестацію на засіданні вченої ради Академії. Процес започаткування програм підготовки докторів філософії стримувався як загальними, так і специфічними чинниками [2]. На підставі наказу Міністерства освіти і науки України від 20 січня 2017 року № 13-л «Про ліцензування освітньої діяльності» Академія отримала відповідні ліцензії на підготовку докторів філософії.

Якісна підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії - це гарантія висококваліфікованих наукових та науково-педагогічних кадрів. Досвід підготовки докторів філософії в Академії праці, соціальних відносин і туризму доводить адекватність орієнтації програм підготовки докторів філософії за відповідними спеціальностями. Існуючий порядок підготовки докторів філософії [3] в умовах сучасної освітньої парадигми вимагає від закладів вищої освіти та наукових установ пошуку нових інноваційних підходів до формування творчого та наукового потенціалу здобувачів третього рівня вищої освіти, а від майбутніх науковців здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності. Про здатність розв'язувати комплексні проблеми в певній галузі свідчить поточний випуск «Вісника АПСВТ».

Огляд матеріалів цього номеру

Значна кількість публікацій представлена у рубриці «Дослідження правових відносин».

Провадженню у справах з митних спорів в порядку адміністративного судочинства присвячена стаття **Марини Толстолицької**. Авторкою наведено авторське визначення, загальні та особливі ознаки, стадії, етапи провадження у справах з митних спорів в адміністративному судочинстві. Встановлено категорії митних спорів в адміністративному судочинстві, які можуть бути розглянуті у порядку загального позовного провадження, спрощеного позовного провадження та позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ. Визначено напрями вдосконалення провадження у справах з митних спорів в адміністративному судочинстві.

Стаття **Олександра Ковалю** розкриває сучасний стан адміністративно-правового забезпечення реформи адвокатури України. У публікації окреслено основні проблеми адвокатури та адвокатської діяльності, виділено заходи, реалізація яких має посилити гарантії здійснення адвокатської діяльності, розглянуто проекти законодавчих актів, які спрямовані на реформування адвокатури, а також виокремлено напрями, які сприятимуть впорядкуванню адміністративно-правових відносин між державою та адвокатурою та створенню ефективної моделі адвокатури в Україні.

У статті **Валерія Машики** досліджено здійснення представницьких повноважень найменш захищеним категоріям учасників кримінального провадження. Розглянуто поняття неповнолітньої особи, обмежено дієздатної особи та недієздатної особи, а також запропоновано внести зміни до процедури заміни законного представника вказаної категорії осіб.

Кримінально-процесуальне доказування злочинів у сфері економіки в умовах інформатизації суспільства є предметом статті **Тетяни Часової**. У публікації досліджено електронну базу кримінальних проваджень - Єдиний реєстр досудових розслідувань та запропоновано внести зміни до Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань. Особливу увагу приділено питанню формування електронного запиту з метою отримання інформації з електронних баз даних, виклику осіб за допомогою електронної повістки. Встановлено порядок електронної фіксації на стадії досудового розслідування кримінального провадження.

Аналізу зарубіжного досвіду реалізації права на охорону здоров'я в контексті реалізації права на охорону здоров'я присвячена стаття **Галини Муляр**. У публікації зосереджено увагу на основних складових реалізації права на охорону здоров'я, що визначають рівень якості медичної допомоги та функціонування системи охорони здоров'я загалом: доступі до медичної допомоги, процесі догляду, адміністративній ефективності, результатах охорони здоров'я, фінансуванні. Для підвищення ефективності системи охорони здоров'я в Україні запропоновано розробити та впровадити власну програму медичного страхування з врахуванням соціально-економічних особливостей розвитку нашої держави.

Про мету, завдання та принципи державного управління фармацією йдеться у статті **Олексія Ховпуна**. У публікації проаналізовано основні нормативно-правові акти, що регламентують питання державного управління фармацевтичним сектором сфери охорони здоров'я. Запропоновано авторські визначення таких категорій як «мета державного управління фармацією», «завдання державного управління фармацією», «принципи державного управління фармацією», а також розкрито зміст основних завдань і принципів державного управління фармацією. Визначено види правових відносин у фармацевтичному секторі охорони здоров'я.

У публікації **Олени Майданник та Ярослава Журавля** розглянуто особливості справляння місцевих податків і зборів в Україні та зарубіжних країнах. З'ясовано, що місцеві податки і збори в Україні виконують незначну роль у формуванні фінансів органів місцевого самоврядування порівняно з доходами місцевих бюджетів в зарубіжних країнах. Для формування місцевих бюджетів в Україні запропоновано використати досвід Японії, оскільки пода-

ткова система цієї країни має виняткову гнучкість і високу адаптивність. Сформульовано пропозиції та напрями вдосконалення системи місцевих податків і зборів в Україні.

Правовим аспектам механізму передачі деяких державних повноважень у сфері земельних відносин органам місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад присвячена стаття **Олени Майданник та Юрія Оніщика**. Розглянута природа предметів відання та повноважень органів місцевого самоврядування у сфері земельних відносин. Встановлено, що їхній вектор спрямований на управління землями комунальної власності та реалізації делегованих державних повноважень. Проаналізовано проекти законодавчих актів, якими пропонується перерозподіл цих повноважень на предмет їх відповідності Конституції України. Аргументовано, що передача повноважень органів виконавчої влади у сфері земельних відносин органам місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад можлива лише у формі делегування законом. Обґрунтовано доцільність розроблення нових законодавчих актів у сфері місцевого самоврядування, земельних відносин та містобудівної діяльності.

Ряд актуальних статей представлено у рубриці «Вивчення соціальних феноменів».

Колективна публікація **Ольги Байдарової, Олени Карагодіної та В'ячеслава Федченкова** висвітлює результати дослідження відповідності моделі професійних компетентностей потребам фахівців сфери захисту прав та інтересів дітей в Україні. У статті доведено відповідність моделі реальному контексту професійної діяльності працівників ключових організацій сфери захисту прав дітей і доцільність її використання для розробки програм навчання практиків сфери захисту прав та інтересів дітей в Україні. Обґрунтовано перспективність застосування моделі й дослідження такого типу для удосконалення інструментів професійного регулювання у галузі соціальної роботи та у сфері захисту прав дітей, зокрема, при розробці й перегляді професійних та освітніх стандартів, для розвитку системи навчання у частині сертифікації, ліцензування, акредитації освітніх програм.

З'ясуванню перспектив впровадження сучасних моделей фізкультурно-оздоровчих реабілітаційних центрів інклюзивного типу в Україні для дітей із проблемами розумового розвитку присвячена стаття **Анастасії Чистякової, Тетяни Семигіни та Лариси Гончар**. У публікації встановлено позитивний вплив спортивно-оздоровчих занять на дітей. На основі теоретичного та емпіричного дослідження було рекомендовано статичну та динамічну моделі фізкультурно-оздоровчого реабілітаційного центру інклюзивного типу, а також розроблено практичні рекомендації фізкультурно-оздоровчих реабілітаційних центрів інклюзивного типу.

У статті **Людмили Гуляєвої та Ярослава Головка** проаналізовано державну політику та проектну діяльність громадських організацій в Україні щодо проблематики соціальних медіа у житті молоді з інвалідністю. Вказано на відсутність виваженої комплексної політики та діючих соціальних проектів / державних програм, які б комплексно розглядали тематику використання соціальних медіа молоддю з інвалідністю та сприяли розвитку інклюзивності таких медіа. Обґрунтовано, що, на фоні активного розвитку соціальних медіа та викликів Четвертої індустріальної революції, наявність у молодій людини цифрових навичок роботи з соціальними медіа визначатимуть потенціал інклюзивності громадянина, можливості його участі в економічних та суспільних процесах, а також впливатиме на його конкурентоспроможність на ринку праці. На думку авторів соціальні медіа для молоді з інвалідністю є дієвим інструментом для їх розвитку, самореалізації, включеності в культурне, економічне та соціальне життя. Оволодівши навичками професійної роботи у соціальних медіа, молодь матиме нові можливості для просування себе як фахівця на ринку праці, побудови кар'єри в медіа-сфері та отримання доходів як експерта з маркетингу в соціальних медіа (SMM експерта).

Про роль спортивного туризму у місті Банювангі (Індонезія) йдеться у статті **Панджі Секар Памбуді, Нурхасан та Нінінг Відія Куснанік**. Авторами з'ясовано, що спортивний туризм у місті Банювангі користується попитом та має значне зацікавлення серед відвідувачів, а також зорієнтовано увагу на розробці стійкої стратегії розвитку спортивного туризму у місті Банювангі.

У рубриці «Вивчення механізмів забезпечення сталого розвитку» **Оксана Мороз** охарактеризувала особливості апроксимації механізмів функціонування систем фінансових послуг до міжнародних та європейських стандартів, а рубрика «Історія світової культури» представлена публікацією **Злати Сапелкіної** «Культура Середньовіччя: роль ідейних домінантів у формуванні західноєвропейської цивілізації».

Перелік літератури та джерел інформації

1. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 25.02.2020).

2. Семигіна Т. Започаткування підготовки докторів філософії із соціальної роботи: досвід Академії праці, соціальних відносин і туризму. Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Умань, 11-12 жовтня 2018 р.) / [ред. кол. : Коляда Н.М. та ін.]. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. С. 146-148.
3. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-n> (дата звернення 25.02.2020).